

VESÎLETÜ'N-NECÂT'I ŞERH ETMEK:
TÜRKÇE MEVLİD ŞERHLERİNİN SEBEPLERİ

TO COMMENT OF VESÎLETÜ'N-NECÂT:
REASONS FOR TURKISH MEVLID
COMMENTARIES

PROF. DR. OZAN YILMAZ

VESİLETÜ'N-NECÂT'I ŞERH ETMEK: TÜRKÇE MEVLİD ŞERHLERİNİN SEBEPLERİ

PROF. DR. OZAN YILMAZ

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ

Özet

Halk arasında *Mevlid* adıyla bilinen *Vesîletü'n-Necât* (Kurtuluş Vesilesi), Süleyman Çelebi tarafından 1409 yılında Bursa'da telif edilmiş bir mesnevidir. Yazıldığı günden bu yana Türk Edebiyatı'na etkisi derinden hissedilen bir metin olup nazire, şerh ve tercümelere konu edilmiştir. *Mevlid*, Türk halkının Hz. Peygamber sevgisini göstermede aracı bir metindir. Birçok naziresinin yanı sıra başka dillere çevirileri de olan *Mevlid*'in Türk Edebiyatı'nda bilinen dört şerhi vardır. Bu şerhlerin biri 19. yüzyılda, üçü de 20. yüzyılın başında yazılmıştır. Eser, nazire sürecinin ardından şarihlerin de dikkatini çekmiş, Türkçe olmasına rağmen çeşitli nedenlerle şerh edilmiştir. Arapça ve Farsça eserleri yahut tasavvufi sembollerle örülü metinleri şerh etmeyi seçen şarihler için *Mevlid* gibi basit görünen bir metni şerh etmek ilk başlarda pek cazip gelmemiş, ancak Osmanlı'nın son döneminde bilhassa mevlid törenlerinin uyandırdığı uhrevi coşku sayesinde peş peşe *Mevlid* şerhleri kaleme alınmıştır. Bu çalışmada, Süleyman Çelebi *Mevlid*'inin niçin şerh edildiğine dair bilgiler şarihlerin ağzından verilecek, bu güzide eserin şerhinde dikkat edilmesi gereken hususlara dair tespitlerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler

Mevlid, Süleyman Çelebi, Şerh, Türkçe, Osmanlı

TO COMMENT OF VESİLETÜ'N-NECÂT: REASONS FOR TURKISH MEVLID COMMENTARIES

PROF. OZAN YILMAZ

SAKARYA UNIVERSITY

Abstract

Vesîletü'n-Necât, popularly known as *Mevlid*, is a masnavi that was written by Süleyman Çelebi in Bursa in 1409. Since the day it was written, it is a text whose influence on Turkish Literature has been felt powerfully and has been the subject of nazire (similar poem), commentary and translations. *Mevlid*, is an instrumental text to show the love of Turkish peoples about prophet Muhammed. *Mevlid*, which has translations into other languages as well as many of its nazires, has four commentaries known in Turkish Literature. One of these commentaries was written in the 19th century and the other three at the beginning of the 20th century. The work attracted the attention of commentators after the nazire process, although it was in Turkish, it was commented for various reasons. For commentators who chose to comment Arabic and Persian works or texts made with mystical symbols, it was not very attractive at first to comment a text like *Mevlid*, but in the last period of the Ottoman State, especially thanks to the ethereal enthusiasm aroused by the mevlid ceremonies, *Mevlid* commentaries were written one after another. In this study, information about why Süleyman Çelebi *Mevlid* was commented will be given based on the opinions of the commentators, and determinations will be made about the points to be considered in the commentary of this outstanding work.

Keywords

Mevlid, Süleyman Çelebi, Commentary, Turkish, Ottoman

